



دل داده رهبر معظم انقلاب بود



دیگر محلی برای فعالیت گروه‌های منحرف نبود. آقای دهشت می گفت که به من خبر داده اند وقتی یک روحانی از خیابان عبور می کند، اتوبوس‌ها به احترام او می ایستند تا این روحانی از عرض خیابان عبور کند.

یکی از خاطره‌های جالب من مربوط به درخواست حاج آقا از رهبر معظم انقلاب و جمله معظم له درباره ایشان است. در دوره دوم مسئولیت در شهرداری، قرار بود برای ارائه گزارش خدمت رهبر معظم انقلاب برسم. آقای دهشت به من گفت که به ایشان سلام برسان و بگو با کتاب‌هایی که از دوران تحصیل نزد من مانده است، چه کار کنم؟ بعد از اینکه خدمت رهبر معظم انقلاب رسیدم و گزارش کار را ارائه کردم، عرض حاج آقا را خدمت ایشان بیان کردم که معظم له فرمودند به ایشان بگو بیدار بمانید. ایشان دست شماست، هر کار صلاح دانستید انجام دهید. ایشان همچنین فرمودند که وقتی مشهد خدمت آیت‌ا... واعظ طیبی و آقای جنتی، استاندار وقت، رسیدید، از قول من به آقایان بگو بیدار بمانید. دهشت گوهری گران بهادر مشهد است، از وجود ایشان استفاده کنید.

از آنجا که باید مطالب را درست منتقل می کردم، عین جملات ایشان را نوشتم و بلافاصله بعد از ورود به مشهد خدمت آیت‌ا... واعظ طیبی رسیدم و فرمایش را به ایشان رساندم.

تفلسفوا، شروع کردیم، چرا که واقعا راننده هانسیب به مسائل مذهبی آشنایی نداشتند. بعد از پانزده روز از آن‌ها امتحانی می گرفتیم و به قبول شدن گمان گواهی نامه داده می شد و کسانی که تجدید می شدند، در یک دوره پانزده روزه دوباره شرکت می کردند.

روزی راننده‌ها از من درخواست کردند که آن‌ها را به دیدار امام^(ع) ببرم، عجیب بود که این کلاس‌ها تا این حد آن‌ها را متحول کرده بود. این نکته را هم یاد آور شوم که آن زمان منافقین تبلیغات گسترده‌ای می کردند و اتوبوس بهترین مکان برای یارگیری آن‌ها بود. این کلاس‌ها به حدی راننده‌ها را متحول کرد که گفتند اجازه نمی دهیم در اتوبوس‌ها عکسی به جز عکس امام^(ع) نصب شود. با دفتر آیت‌ا... طیبی مکاتبه‌ای صورت گرفت و برای ما دفتر امام^(ع) وقت گرفتند تا در روز مشخصی به دیدار ایشان برویم.

یک روز قبل از روز دیدار با امام^(ع) به تهران رسیدیم. روز بعد خدمت امام^(ع) رفتیم. ایشان آن روز سخنرانی داشتند. این سفر تأثیرات بزرگی بر راننده‌ها داشت.

ظهرها راننده‌ها در نماز جماعت شرکت می کردند و پیشنهاد کردند که جلو اتوبوس‌ها یک طرف کلمه «فقط»، یک طرف کلمه «خط» و در بالا کلمه «امام» نوشته شود و عکس ایشان نیز جلو اتوبوس‌ها قرار بگیرد. از آن روز به بعد اتوبوس‌ها

بمنده در زمان اولین استاندار بعد از انقلاب اسلامی خراسان، اولین سمتی که در کار اجرایی پذیرفتم، مدیریت شرکت اتوبوس رانی مشهد بود و از ۱۶ تیر ۱۳۵۸ رسماً این مسئولیت را به عهده گرفتم.



اکبر صادقی فر
شهردار اسبق مشهد

بعد از اینکه وارد این تشکیلات شدم، با توجه به سابقه فرهنگی ام و نوع فرهنگ راننده‌های قبل از انقلاب و مطالبات جامعه از یک راننده خدمات شهری، تصمیم گرفتم از میان دانشگاہیان یک هیئت مدیره قوی برای سازمان انتخاب کنم. مرحوم دکتر سعیدی و مرحوم دکتر خواجه‌جویان و آقای سید علوی از افراد شاخصی بودند که برای مشاوره در شرکت اتوبوس رانی از آن‌ها استفاده کردم. بعد از اینکه آن‌ها با فضا آشنا شدند، این پیشنهاد را مطرح کردند که باید فعالیت فرهنگی انجام داد، فعالیت‌هایی که بعداً موجب شد افکار و رفتار راننده‌ها ۱۸۰ درجه تغییر کند. بنده در آن جلسه از آقای دهشت نام بردم؛ چون آشنایی من با ایشان از زمانی بود که مرحوم فلسفی از مسجد لرزاده تهران به مسجد شهدای مشهد آمد و نماز ظهر را در آن مسجد می خواند. یک روز از در مسجد که وارد شدم، پله‌های سمت چپ نظرم را جلب کرد و از روی کنجکاو پله‌ها را بالا رفتم و به اتاقی رسیدم و مشاهده کردم که این اتاق یک مرکز فرهنگی است که کتابخانه‌ای در آن وجود دارد و عده‌ای از علما در آن مشغول فعالیت هستند. آقای دهشت مدیر این مجموعه بود. البته یادآوری کنم که قبل از انقلاب با ایشان آشنایی داشتم و بعد از انقلاب نیز از محضر حاج آقا استفاده می کردم، در نتیجه می دانستم جایگاه دارند و می توانند در سازمان ما تأثیرگذار باشند.

از ایشان برای شرکت در جلسه هیئت مدیره سازمان دعوت کردم و حاج آقا پیشنهاد داد که برای راننده‌ها کلاس برگزار کنیم. حاج آقا فرهنگی که از دوستان آقای دهشت بود، گفت من زلی دارد که می توان از زیر زمین آن برای تشکیل کلاس‌ها استفاده کرد. ایشان با هزینه خودش این زیرزمین را آماده کرد و دو بیست صدلی در آن قرار داد و آقای دهشت اساتید مورد نیاز را انتخاب کرد. رانندگان شرکت اتوبوس رانی در دو نوبت کار می کردند. قرار شد کسانی که نوبت صبح هستند، عصرها به کلاس بیایند و عصری‌ها، صبح در کلاس حاضر شوند و حضورشان نیز در کلاس به عنوان ساعت کاری محسوب شود. آقای دهشت بدون چشمداشت مادی اعلام کرد تا هر زمان بخواهید من در این کلاس حاضر می شوم. ما گروه گروه راننده‌ها را به آن کلاس‌ها بردیم و برنامه ریزی‌ها مشخص شد. به یاد دارم کار را برای آن‌ها «قولوا لا اله الا الله

آموزگار عشق و عارف به معرفت

اجتماع عظیمی از علما در خدمت ایشان بود که آیت‌ا... دهشت هر کدام را به نقاط مختلف اعزام می کرد. من گاهی در این تبلیغات حاضر بودم و شاهد آموزش صحیح روحانیون به مردم بودم.

● زندگی بر پایه اخلاص و تواضع

آیت‌ا... دهشت مرد خود ساخته‌ای بود و اخلاص و ویژه‌ای در همه کارهای ایشان هم در خدمات اجتماعی و هم در تعلیم و تعلمشان وجود داشت. هر جامی دید که چراغی به نام دین روشن است، با اخلاص وارد می شد. ایشان متواضع بود و ما امروز هر چه خاطره از ایشان داریم، درباره تواضع وی است. همواره ایشان را می دیدیم که روی بحث اخلاق و روی تربیت روانی طلبه‌ها خیلی تأکید می کرد.

ایشان و شیخ مسلم حائری، برادر مرحوم ایشان که پدر شهید هم بود، از محدثان شهیر خراسان بودند. ایشان از شاگردان شیخ مجتبی قزوینی و شیخ هاشم قزوینی هستند. من متأسفم که باید بگویم اشکال بزرگ آیت‌ا... دهشت این است که به هر دلیل اثر مکتوب ندارد. هیچ نوشته مکتوب یا چاپ شده‌ای از ایشان نداریم، ولی آثار غیرمکتوب ایشان به ویژه حافظه بسیاری از متدینان خراسان امروز نشان می دهد که او مرد پشتکار، اخلاق، تواضع و اخلاص بوده است. ایشان زندگی خود را بر پایه اخلاص بنا کرد. از ویژگی‌های دیگر ایشان، توسل به اهل بیت^(ع) بود. من ایشان را به عنوان یک عالم ولایی، آموزگار عشق و عارف به معرفت ائمه^(ع) به ویژه امام حسین^(ع) می شناسم و بسیار به ایشان احترام می گذارم. وقتی به زیارت امام رضا^(ع) می رفتیم، زیارت عارفانه ایشان کاملاً مشهود بود. بخش گسترده‌ای از خدمات ایشان در مساعدت و معاضدت و معاونت در هدایت مردم بود.

که به این لقب مشهور شده بود. ایشان دوره‌ها و درس‌ها و دروس مختلف حوزوی را بسیار متبحرانه تدریس می کرد که بسیاری از اساتید سخن، فقاقت و نویسندگان حاصل تربیت آن دوران هستند.

از سوی دیگر ایشان با هر کس که فریاد دین‌خواهی و دین‌داری و دغدغه دین در خراسان داشت، همراه بود. در این زمینه آیت‌ا... عابدزاده بناهایی در خراسان ساخت، ولی آیت‌ا... دهشت با اینکه از نظر علمی بالاتر از ایشان بود، در کارهای ایشان همراه بود و کمک به این عالم دینی غفلت نکرد. همچنین آیت‌ا... امامی کاشانی نیز از کسانی است که آیت‌ا... دهشت سابقه همکاری با ایشان را دارد. در واقع ایشان یک جامعیتی دارد که این نکته باید بیان شود. بنده چند مورد در سفرهای خارج از کشور و حج، ایشان را دیدم. یک روحانی در این سفر معنوی معمولاً برای مردم فقط مناسک حج را می گوید، ولی من شاهد بودم که آیت‌ا... دهشت بسیار مواظب بجا آوردن مناسک و خودسازی حجاج و حتی خودش در انجام مراسم بود. یاد می آید زمانی در اوایل دهه ۵۰ از طرف شهید هاشمی نژاد مأمور شدم بروم کردستان و سفر کنم. در آنجا دیدم که آیت‌ا... دهشت را در کرمانشاه و کردستان می شناسند که این امر باعث شد به ملاقات ایشان بروم و در سردشت با ایشان دیدار کنم.

● منابر تأثیرگذار آیت‌ا... دهشت

جنبه‌های علمی ایشان در منبر نیز بروز پیدا می کرد. منابر تأثیرگذار ایشان در نقاط مختلف مؤید این امر است. ایشان در امر تبلیغ بسیار اهتمام داشت. در همان روزهایی که در کردستان ایشان را دیدم، مبلغان ایشان در نقاط مختلف مشهد و خراسان با کمترین امکانات به تبلیغ دین می پرداختند. ایشان با بازاری‌ها در ارتباط بود و با هماهنگی آن‌ها از خود و هایشان برای اعزام روحانیون مبلغ استفاده می کرد. شب‌های پنجشنبه هر هفته

این جانب آیت‌ا... دهشت را از اوایل دهه ۳۴۰ می شناسم، نه تنها بنده بلکه همه کسانی که در آن دوره در خراسان و مشهد به دنبال درس‌های دینی و فقهی بودند، ایشان را می شناسند. در آن زمان ما در حوزه علمیه به دنبال تفریح درس‌های مختلف بودیم که چه درسی را بخوانیم و نزد چه اساتیدی برویم. من و بقیه بدون وقفه و معطلی یکی از نام‌هایی که برایمان تداومی می شد و به آن برمی خوردیم، نام آیت‌ا... دهشت بود که از چهره‌های شناخته شده بین نخبگان و محصلان علوم دینی دهه ۴۰ بود.



حجت الاسلام
محمد رضا
موسوی
نورالهیان

● تأثیر استاد دهشت بر دیانت خراسان

با توجه به شناخت پنجاه ساله که از این شخصیت دارم، نکته برجسته‌ای درباره ایشان وجود دارد که به ویژه برای خراسانی‌ها این نکته واضح است و آن این است که ایشان پنج دهه بر دیانت خراسان تأثیرگذار بوده است. یعنی در عین اینکه ایشان از شهرت و مقام و شناخته شدن گریزان بود، پنج دهه بر دیانت و فرهنگ دینی خراسان در عرصه‌های مختلف تأثیر گذاشته است. راه اندازی صندوق‌های قرض الحسنه رسیدگی به امور و مشکلات مردم از جمله برای بلاای طبیعی مانند سیل، زلزله و... از اقدامات ایشان در این عرصه بوده است.

در عرصه تعلیم و تعلم به ندرت اساتیدی مانند ایشان هستند که شاگردانی بزرگ در اصول فقه یا بحث‌های کلامی تربیت کرده باشند که اکثر آن‌ها امروز در حوزه‌های معتبر شیعه درس بگویند. همین اهتمام ایشان به دروس حوزوی و تربیت شاگرد بود که در اوارده ۴۰ ایشان را «هنگ خراسان» می نامیدند. یعنی آیت‌ا... دهشت چنان به مسائل علمی وارد می شد و تبحر داشت